

ÖĞRENME PAKETLERİYLE HAZIRLANAN ÇOCUK HİKAYELERİNİN BAŞARI VE TUTUMA ETKİLERİ

Erdoğan TEZCİ

F.Ü.Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Araştırma Görevlisi

ÖZET

İlkokullarda öğrencilerin dil gelişimini sağlamada, kelime hazinelerini zenginleştirmede, olumlu davranışlar kazandırmada hikaye öğretimi önemli bir etkinliktir. Ancak hikayeler genellikle klasik yöntemle işlenmektedir. Okullar öğrencilere belli kalıplaşmış bilgileri geleneksel yöntemle vermekte ve bu da öğrencileri olumlu yönde tutum ve davranış oluşumunu sağlayamamaktadır.

Eğitim ve öğretimin verimliliğini arttırmak amacıyla hikaye öğretiminde teknoloji kullanımı amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek için deneysel bir araştırma düzenlenmiştir. Veriler her iki grupta da eşit sayıda (33) toplam 66 öğrencilere uygulanan testlerden elde edilmiştir. 3 hikaye kontrol grubuna (4D) geleneksel metotla öğretilmiştir. Aynı hikayeler deney grubuna (4B) öğrenme paketleri ile öğretilmiştir. Öğrenme paketleri teyp + saydam programı, teyp + slayt programı ve video – kaset programından oluşmaktadır. Yöntemin etkililiğini ölçmek amacıyla tutum testi ön test ve son test olarak verilmiştir. Kritere dayalı başarı testi her bir programın sonunda sadece son test olarak verilmiştir.

Araştırmanın sonunda; başarı testinde gruplar arasında yapılan karşılaştırmada deney grubu lehine ($p<0.001$) anlamlı bir sonuç olduğu ve hikayeye yönelik tutum testinde deney grubu lehine ($p<0.001$) anlamlı bir sonuç bulunmuştur.

ABSTRACT

In primary schools story teaching is an important activity in order to make students' development of language, to get rich their vocabulary and gain positive behavior. But the stories are generally thought by traditional methods, and this can not provide students' attitude and behaviour in affirmative way. In this study for increasing effectiveness of instruction and education, we aimed using technology at story teaching.

In order to realize this aim an experimental research was arranged. The data were driven from the tests applied to both group (4D) in traditional method. The same stories were taught to experimental group (4B) with learning packages. Learning packages consisted of tape+transparency programme, tape+slide programme and video-cassette programme. In order to measure the effectiveness of instructional methods, attitude test was given to pupils as pretest and post-test. At the end of the each programs criterion referenced test was given to pupils only as post-test.

At the end of the research; It was founded that there was a significant difference between experimental and control groups concerning the achievement test in favour of experimental group ($p<0.001$). And there was a significant difference between experimental and control group concerning the attitude of pupils towards stories in favour of experimental group ($p<0.001$).

GİRİŞ

Bilim ve teknolojideki hızlı ve baş döndürücü gelişmeler bütünüyle toplumları, kurumları derinden etkilemiştir ve etkilemeye devam etmektedir. Toffler (1992), gücün evriminde üçüncü dalga olarak tanımladığı beyin gücünün yüzyılım ikinci yarısından sonra öne geçtiğini ve bilginin belirleyici güç olduğunu belirtmektedir. Çağın bu dönüşümünde bundan etkilenen kurumların başında eğitim gelmektedir. Bilginin egemen olduğu çağda artık bireylerden istenen bilgiyi kullanma, yeni bilgiler üretme, öğrenmeyi öğrenme gibi, yeni değerlerdir. Bilgi kavramını beceri, davranış ve yarattığı sonuçlarla ilişkilendiren Yıldırım (1998 ss. 14 - 21) "bilme" düzeyini bilgilenme, anlama, bilgiyi kullanma, bilgiyi yansıtma şeklinde aşamalı olarak sınıflamaktadır.

Eğitim kurumları buna benzer yeni değerleri öğrencilere kazandırmak durumundadır. Bu ise Özden (1998) de belirttiği gibi dönüşümle mümkün olacaktır. Ders programları, içerik, eğitim ortamları, içerik sunumları bütünüyle bu dönüşümü sağlaması gerekmektedir.

Ders konuları ve bunların işleniş bilimsel düşünme, analitik düşünme, hüküm çıkarmaya yönelik düşünme gibi çeşitli düşünme biçimlerini geliştirici türden olmalıdır. Bu ise çeşitli kanallardan (gözlem, tecrübe...gibi) elde edilen bilginin uygulama, analiz, sentez, değerlendirme düzeylerinde disiplini

edilmesiyle mümkündür. Oysa ki geleneksel yöntem ve tekniklerle klasik anlatıma dayalı, öğretme merkezli bir eğitim anlayışıyla bunu sağlamak mümkün olamamaktadır.

Araştırmanın Problemi

İlköğretimin birinci devresinde (ilkokul) öğrencilerin dil gelişimini hızlandırmada, kelime hazinelerini zenginleştirmede, olumlu davranışlar kazanmalarını sağlamada, gündüz düşlemeleri kurmalarına yardımcı olmada, hikâye öğretimi önemli bir etkinlik olarak görülmektedir. Rıza'nın (1995) da belirttiği üzere hikâyeler çocukların yaşamında önemli etkiler bırakan bir eğitim aracıdır. Hikâyeler çocuklarda okumayı özendirmenin yanı sıra hem inceleme ve araştırmaya yöneltmekte hem de dil gelişimini sağlarken ufuklarını genişletmektedir. Ancak hikâyeler genellikle klasik yöntemle işlenmektedir. Bu yöntem öğrencilerin derse karşı motivasyonlarının düşmesine sebep olduğu gibi "başarı ile tutumu" yeterli düzeyde yükseltmemektedir.

İlköğretim birinci devre ilkokullarda hikâyeler ya Türkçe dersinde ya da serbest zaman etkinlikleri çerçevesinde okutulmaktadır. Türkçe dersinde yapılan bu hikâye okuma etkinliği öğretmenin bir kez kendisinin okuması ve ardından birkaç öğrenciye okutması şeklinde geleneksel yöntemle yapılmaktadır. Bu durum diğer öğrencilerin pasif dinleyici olmalarına ve etkinliğin sadece "okuma" noktasında yoğunlaşmasına ve diğer öğrencilerin kısa sürede sıkılmalarına neden olabilmektedir. Şayet ders süresi bitmemişse olay nerede geçmekte? ne zaman olmuş? hikâyenin kahramanı kimler? gibi bir kaç kapalı uçlu soruya cevap aranmaktadır. Bu tür sorular yalnızca bilişsel alanda ve bu alanın bilgi ve kavrama düzeyindeki hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmektedir. Özden' in (1998 s. 89) belirttiği anlama, algılama, düşünme, duyuş ve yaratma gibi değerler kazandırılmamaktadır.

Eğitimde bilişsel özel hedefler kadar duyuşsal özel hedeflerin de gerçekleştirilmesi önemlidir. Rıza (1997 s.6), eğitimde tutumun başarı kadar önem taşıdığını belirterek klasik eğitimde buna yeterince yer verilmediğini, tutum ve başarıyı birbirinden ayırmanın zor olduğunu dolayısıyla eğitimde tutuma da özel ilginin gösterilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bloom (1975), duyuşsal özelliklerle başarı arasında çok yüksek olmamakla beraber (0.17 ile 0.39 arasında) bir korelasyon bulmuştur.

Sönmez (1993), duyuşsal özel hedeflerin tutumu ölçtüğünü belirtmektedir. Rıza (1997) da bu görüşü desteklemektedir. Ancak Türk eğitim sisteminde duyuşsal hedeflerin göz ardı edildiğini görmekteyiz. Baykul (1990), ÖSYS' de çıkmış sorular üzerine yaptığı araştırmada, ÖSYS' de çıkmış soruların bütünüyle bilişsel alanda ve bu alanın bilgi ve kavrama düzeyinde olduğunu belirtmektedir. Eğitim öğretim sürecinde duyuşsal özelliklerin hangi düzeyde gerçekleştiğinin bilinmesi önemli görülmektedir. Birey bir şeyin bilgisine sahip olurken aynı zamanda öğrendiği o şey hakkında olumlu yada olumsuz değer yargısına sahip olmaktadır. Tutum konusunda yapılan tanımlar incelendiğinde tutumun doğrudan gözlenemediği ancak bireyin davranışlarında dolaylı olarak varsayılan ve bireye atfedilen bir özellik olduğu görülmektedir. Tutumda öğrenme süreci sonucunda oluşmaktadır. Kağıtçıbaşı (1979), tutum geliştirebilmek için sosyal öğrenme, klasik şartlanma, pekiştirme yöntemleri kullanılarak yapılan araştırmalarla tutum geliştirildiğini belirtmektedir. Eğitim ve öğretim sürecinde duyuşsal özel hedefleri gerçekleştirmek için kullanılan yöntem - teknik, araç - gereçlerin çeşitli ve değişik olanlarına yer vermek gerekmektedir.

Öğrencilerin başarılarını sürekli kılmada ve artırmada, sürekli öğrenebilme, öğrenmeyi öğrenme gibi yetilerin kazandırılmasında her alanda (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) yüksek düzeyden hedeflerin

gerçekleştirilmesine önem verilmelidir. Bunun için uygun yöntem – teknik ve ortamların kullanılması gerekmektedir. Çilenti'nin (1988 s.35) belirttiği üzere insanlar öğrendiklerinin %94'ünü görme ve işitme yoluyla sağladıkları göz önüne alındığında eğitim öğretim etkinliklerinde eğitim teknolojisinin kullanımı zorunluluk arz etmektedir.

Bu araştırmada hikâye öğretimi teknolojiyi kullanarak ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin başarılarının yükseltilmesi ve olumlu yönde tutumlarının değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Öğrencilerin başarı düzeylerini yükseltmede sürekli öğrenmeye güdülemede yaratıcı, kritik, eleştirel düşünebilen bireyler olarak yetiştirmede ilk öğretimden başlayarak verilecek eğitimin önemi yadsınamaz. Bu eğitim ise çağdaş yöntem ve tekniklerin kullanılmasını, çoklu ortamların sağlanmasını gerekli kılmaktadır.

Ergin'in (1995 s.104) Peterman'dan (1982) aktardığına göre; Peterman altı kategoriden oluşan hareketli resimler, eğitim televizyonu, bilgisayar, işitsel ortamlar, çoklu ortamlar ve hareketsiz yansıtılmalı resimler içeren araştırma sonuçlarını incelemiş ve bu ortamların sınıfta kullanılması ile öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışların kazandırılmasında geleneksel yöntemler kadar ya da geleneksel yöntemlerin sağladığını daha fazlasını daha kısa sürede ve maliyette sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Mevcut durumuyla okullarda dersler klasik yöntemle işlenmektedir. Hedefler bilişsel alanda düşük düzeyden olmakta, duyuşsal hedeflere ise hemen hemen hiç yer verilmemektedir. Bu durum aktarılan bilginin bilgi düzeyinden öteye geçmesini engellemektedir. Bu haliyle eğitim, Dülger' in (1987 s. 66) de belirttiği gibi; analiz, sentez yapabilen, araştırmacı, girişimcilik ruhuna sahip, yaratıcı düşünebilen, problem çözme becerisi kazanmış, kendi başına karar verme beceri ve tekniğine sahip bilgi çağının bireylerini yetiştirmek mümkün gözükmemektedir. Öğrencinin kazandığı bilgiyi beceri haline getirmesinde öğretme yerine öğrencinin öğrenmesi esas teşkil etmelidir.

İlköğretimde Türkçe dersinin öğretiminde kullanılan hikâyeleri öğrenme paketleriyle hazırlayarak bilişsel ve duyuşsal alanda her düzeyden hedeflerin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için görsel - işitsel araçlarla farklı bir sınıf organizasyonu sağlayarak öğrenci başarısının yükseltilmesi ve hikâyelere yönelik olumlu tutum geliştirilmesine katkı sağlanılmaya çalışılmaktadır.

Araştırmanın Hipotezleri

• Başarı ile ilgili hipotezler

Hikâyenin öğrenme paketi (teyp+saydam) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine olumlu fark vardır.

Hikâyenin öğrenme paketi (teyp+slayt) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine olumlu fark vardır.

Hikâyenin öğrenme paketi (video+film) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine olumlu fark vardır.

• **Tutumla ilgili hipotezler**

Hikâyenin öğrenme paketiyle işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrencilerle hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin hikâyelere yönelik tutum ön test puan ortalamaları arasında fark yoktur.

Hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin ön test - son test tutum anketi puan ortalamaları arasında son test lehine olumlu fark vardır.

Hikâyenin öğrenme paketleri ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrencilerin ön test - son test tutum anketi puan ortalamaları arasında son test lehine olumlu fark vardır.

Hikâyenin öğrenme paketiyle işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrencilerle hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin hikâyelere yönelik tutum son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine olumlu fark vardır.

Araştırmanın sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 1996 – 1997 öğretim yılıyla,
2. İzmir ili İnkılâp ilköğretim okulu 4B ve 4D şubesindeki öğrencilerle,
3. Kullanılan öğretim materyali olarak hikâyeyle,
4. Öğrenme paketleri ve geleneksel yöntemle,
5. Kullanılan ölçme araçlarıyla sınırlıdır.

Kullanılan istatistiksel işlemler

1. Aritmetik ortalamalar
2. Standart sapma
3. Korelasyon
4. t testi

İlgili Araştırmalar:

Eğitimde başarıyı, verimlilik ve etkililiği arttırmaya yönelik çalışmalar yurt dışında daha eskilere dayanmasına rağmen Türkiye’de ancak 1960’lı yıllardan sonra başlamıştır. Türkiye’de yapılan araştırmalar genellikle görsel ve işitsel araçların başarıya etkisi ve bunun geleneksel yöntemle karşılaştırılması şeklindedir. Yapılan literatür taramasında hikâye öğretiminde teknoloji kullanımını içeren araştırmalara rastlanılmamıştır.

Görsel ve işitsel araçların kullanıldığı ve bunun başarıya olan etkisini inceleyen araştırmalardan Hamurcu’ nun (1994 s.78), Rıdha’dan (1981) aktardığı Reeves ve Torkelson yaptığı araştırmalar, Kurubacak’ın (1988), yüksek lisans tezi olarak yaptığı “Tepegöz Saydamları ile Döner Levhanın Öğrenmedeki Etkililiği” konulu çalışması, Akçay’ ın (1990), “Biyoloji Dersinde Farklı Öğretim Metotlarının Öğrenci Başarısına Etkisi” konulu araştırması, Çınar’ın (1993), “Eğitim Yüksek Okulunda Tarih Öğretiminde Danışmanlı Öğrenmenin Öğrenci Başarısına Etkisi” konulu araştırması ve Hamurcu’ nun (1994), “Fen Bilgisi Öğretiminde Uygulanabilecek Alternatifli Eğitim Yöntemleri” konulu araştırması teknolojiye dayalı yöntemlerin geleneksel yöntemlerden daha etkili olduğunu göstermektedir.

Eğitim teknolojisi ve bunun tutuma olan etkisini inceleyen araştırmalardan; Çınar’ ın (1993), “Eğitim Yüksek Okulunda Tarih Öğretiminde Danışmanlı Öğrenmenin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Etkisi” konulu araştırması ve Rıza’nın (1995), öğretim elemanlarının öğretimde kullanılan araç –

gereçlere yönelik davranış ve tutumlarına ilişkin araştırmada teknolojik yöntemlerin tutumu olumlu yönde değişmesinde etkili olduğu gözlenmiştir.

Başarı ve tutum arasında yapılan karşılaştırmalarda Soran ve Oruç' un (1994 ss.21-28), "İlköğretim Okulu İkinci Kademe Öğrencileri Fen Tutumları İle Fen Başarıları Arasındaki İlişki" konulu araştırması, Bloom'un (1979 s.20) Malpass'dan (1953) aktardığı başarı ile tutum arasındaki ilişkiye yönelik araştırma ve Rıza'nın (1996 ss.112 – 113) Khan'dan (1969) aktardığı tutum ve başarı arasındaki ilişkiye yönelik araştırma sonucunda tutum ile başarı arasında pozitif yönde korelasyon kaydedilmiştir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Deney Deseni

Bu araştırmada Comptell ve Stanley' in (1976) sınıflama yaptıkları ön test – son test kontrol grup modelinden yararlanılarak deney deseni geliştirilmiştir. Uygulama yapmadan önce tutum testi ön test olarak kullanılmış uygulamalardan sonra tutum testi ve başarı testi kullanılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Özellikleri

1996 – 97 eğitim öğretim yılında İzmir İnkılâp İlköğretim Okulu' nda 19 şube ilkokulda, 6 şube de ortaokulda olmak üzere toplam 25 şube bulunmaktadır. Okulda 396 (% 41.73) kız ve 553 (% 58.27) erkek olmak üzere toplam 949 öğrenci bulunmaktadır. Araştırma evreninde kaydı olup sürekli devamsız olan öğrenciler evren sınırlarına dahil edilmemiştir.

Örneklem ve Özellikleri:

Araştırma evreninde eğitim ve öğretim ikili yapılmaktadır. Örneklemi teşkil eden 4. sınıflarda bulunan 4A ve 4C sabahçı, 4B ve 4D öğlenci grupta yer almaktadır. Bu şubelerden tesadüfi örneklem yöntemi ile 4B ve 4D şubeleri örneklem seçilmiştir. 4B şubesinde 12 kız 21 erkek olmak üzere 33 öğrenci, 4D şubesinde de 12 kız 21 erkek olmak üzere 33 öğrenci bulunmaktadır. Şubeler arasında da tesadüfi örneklem yöntemi ile 4B şubesi deney grubu, 4D şubesi de kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubu olarak seçilen 4B şubesinde hikayeler paket programla, kontrol grubu olarak seçilen 4D şubesinde ise hikayeler klasik yöntemle işlenmiştir. Deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ebeveynlerinin öğrenim durumlarının dağılımlarında daha çok babaların ilk ve ortaokul, annelerin ise ilkokul mezunu oldukları, annelerden çok azının (% 15) bir işte çalıştığı, babaların ise büyük çoğunluğunun işçi statüsünde (% 85) çalıştıkları, ailelerin gelir düzeylerinin büyük oranda düşük 34 milyon ve altında (% 75) ve orta 35 – 55 milyon (% 15) gelir düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Öğrenme Paketleri ve Uygulanışı

Araştırmada özel hedefler doğrultusunda hazırlanan ölçme araçları olarak başarı testleri 1, 2, 3 ve tutum testi kullanılmıştır.

Kontrol grubunda (4D) 3 hikaye geleneksel yöntemle işlenmiştir. Deney grubunda (4B) ise 3 hikaye 3 farklı öğrenme paketiyle işlenmiştir. Her iki grupta da hikayeler işlenmeden önce tutum testi ön test olarak verilmiş, uygulamalar sona erdikten sonra aynı tutum testi son test olarak verilmiştir. Başarı testleri ise her bir uygulamanın sonunda son testler olarak verilmiştir. Başarı testleri her hedefin hangi düzeyde gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmek amacıyla her bir hedef için en az bir soru sorularak kritere dayalı test hazırlanmıştır. Başarı testi için bilişsel alanda her düzeyden iki özel hedef ve devinışsel alanda Simpson' un yapmış olduğu sınıflama esas alınarak orjinallik basamağında üç özel hedef olmak üzere toplam on beş özel hedef saptanarak testlerin hazırlanışına kriter teşkil etmiştir. Bu testte 7 açık uçlu, 5

doldurmalı, 2 çoktan seçmeli ve 1 tane de eşleştirmeli soru türü kullanılmıştır. Duyuşsal alanda her düzeyden olmak üzere altı özel hedef tespit edilmiş ve bu hedefler tutum testinin hazırlanmasına kriter teşkil etmiştir. Tutum testi için 8 çoktan seçmeli soru hazırlanmıştır. Her sorunun puan değeri, seçenek sayısı, tepkinin düzeyinin farklılığından dolayı değişiktir. Bu puanların toplanmasıyla öğrencinin tutum için alacağı puan değeri saptanmıştır. Ranj; -3, +21' dir.

Deney grubunda (4B) uygulanan öğrenme paketleri sırasıyla; 68 saydam ve müzik efektleri kullanılarak 1. hikayenin dramatize edildiği 16 dakikalık teyp kasetinden oluşan teyp+saydam programı, 72 slayt ve müzik efektlerinin kullanıldığı ikinci hikâye de dramatize edilerek 17 dakikalık teyp kasetinin hazırlandığı teyp+slayt programı ve FRTEM'den temin edilen 20 dakikalık video-film programı uygulanmıştır. Uygulamalar araştırmacının kendisi tarafından yapılmıştır. Testler için iki ders saati (40+40) süre verilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Başarı ile İlgili Bulgular:

1. Araştırmanın birinci hipotezi; Hikayenin öğrenme paketi (teyp+saydam) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikayenin geleneksel yöntemle işlendiği kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olur şeklinde ifade edilmişti. Bu farklılığı belirlemek için kontrol grubunda hikaye geleneksel yöntemle deney grubunda ise teyp+saydam programı ile izletilip dinletilmiştir. Dersin sonunda her iki gruba da kritere dayalı başarı testi verilmiştir. Araştırma sonunda elde edilen bulgular deney grubu lehine anlamlı bir fark göstermiştir. Ayrıntılı bilgiler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo: 1

Deney Ve Kontrol Gruplarının 1. Ünite Son Test Başarı Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	70.30	15.79	4.65	0.001
Kontrol	33	46.24	25.15		

Her iki grubun son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farkın kaydedilmesi araştırmanın hipotezini desteklemektedir. Teyp+slayt programı hikaye öğretiminde geleneksel yöntemden daha etkili olduğu görülmektedir. Deney grubunun standart sapması kontrol grubuna göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bu deney grubunu homojen olma yönünde etkilemektedir.

2. Araştırmanın ikinci hipotezi; Hikayenin öğrenme paketi (teyp+slayt) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikayenin geleneksel yöntemle işlendiği kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olur şeklinde ifade edilmişti. Deney ve kontrol grupları arasındaki bu farkı belirleyebilmek için ders sonunda verilen kritere dayalı testin puan sonuçları birbiriyle karşılaştırılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular deney grubu lehine anlamlı bir fark göstermiştir. Ayrıntılı bilgiler Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo: 2**Deney Ve Kontrol Gruplarının 2. Ünite Son Test Başarı Ortalamaları Ve Standart Sapmaları**

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	83.03	13.24	6.73	0.001
Kontrol	33	51.41	23.41		

Her iki grubun son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farkın kayıt edilmiş olması araştırmanın hipotezini desteklemektedir. Teyp+ slayt programı hikaye öğretiminde geleneksel öğretimden daha etkili olduğu görülmektedir. Deney grubunun standart sapmasının kontrol grubuna göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum yöntemin öğrencileri daha homojen duruma getirdiğini göstermektedir.

3. Araştırmanın üçüncü hipotezi; Hikayenin öğrenme paketi (Video-Film) ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikayenin geleneksel yöntemde işlendiği kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı fark olur şeklinde belirtilmişti. Deney ve kontrol gruplarının arasındaki bu farkı belirleyebilmek için ders sonunda verilen kritere dayalı testin puan sonuçları birbiriyle karşılaştırılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular deney grubu lehine anlamlı bir fark göstermiştir. Ayrıntılı bilgiler Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo: 3**Deney Ve Kontrol Gruplarının 3. Ünite Son Test Başarı Ortalamaları Ve Standart Sapmaları**

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	78.42	15.65	3.31	0.001
Kontrol	33	63	20.18		

Deney grubunun standart sapmasının kontrol grubuna göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum yöntemin öğrencileri daha homojen duruma getirdiğini göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar deney grubunun puan ortalamalarının kontrol grubunun puan ortalamalarından yüksek olduğunu, video-film programının geleneksel yöntemden daha etkili olduğunu göstermektedir. Bu sonuç araştırmanın 3. hipotezini desteklemektedir. Öte yandan deney grubunun standart sapmasının kontrol grubuna oranla düşük olması teknolojik yöntemlerin öğrencileri daha homojen duruma getirdiğini göstermektedir. Üç farklı paket programla hazırlanan çocuk hikayeleri ile işlenen dersin geleneksel yöntemden daha başarılı olduğunu göstermektedir. Bu durum Kurubacak' ın (1988), Akçay' ın (1990) ve Hamurcu' nun (1994) araştırma sonuçlarında ki bulguları desteklemektedir.

Tutumla İlgili Bulgular

4. Araştırmanın dördüncü hipotezi; Hikayenin öğrenme paketiyle işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrencilerle hikayenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin hikayelere yönelik tutum ön test puan ortalamaları arasında fark yoktur şeklinde belirlenmişti. Uygulamalar yapılmadan önce deney ve kontrol gruplarının tutumları arasında bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla tutum anketi uygulanır. Ön testlere ait karşılaştırmada

elde edilen bulgular iki grup arasında anlamlı bir fark bulunmadığını göstermektedir. Ayrıntılı bilgiler Tablo 4' te verilmektedir.

Tablo: 4

Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Ön Testleri Arasındaki Ortalama ve Standart Sapmalar

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	14.18	4.21	1.20	Anlamlı Değildir
Kontrol	33	15.30	3.35		

Elde edilen araştırma sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu olarak seçilen öğrencilerin hikayelere yönelik tutum puanları arasında fark görülmemiştir.

5. Araştırmanın beşinci hipotezi; Hikayenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin ön test – son test tutum anketi puan ortalamaları arasında son test lehine olumlu fark olur şeklinde belirlenmişti. Uygulanan tutum anketi sonucunda kontrol grubunun ön test – son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıntılı bilgiler Tablo 5'te verilmektedir.

Tablo: 5

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test – Son Test Puan Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	Korelasyon	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	15.30	3.35	.414	2.11	0.05
Kontrol	33	16.55	2.83			

Araştırma sonucunda kontrol grubu ön test – son test tutum puan ortalamaları arasında farkın çıkması 5. hipotezi desteklemektedir. Bu durum geleneksel yöntemin de hikaye öğretiminde etkili olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda bu durum öğrencilerin hikayelere yönelik olumlu tutum taşıdıklarını göstermektedir.

6. Araştırmanın altıncı hipotezi; Hikâyenin öğrenme paketleri ile işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrencilerin ön test – son test tutum anketi puan ortalamaları arasında son test lehine olumlu fark olur şeklinde belirlenmişti. Uygulanan tutum anketi sonucunda deney grubunun ön test – son test puan ortalamalarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuç araştırmanın 6. hipotezini desteklemektedir. Ayrıntılı bilgiler Tablo 6' da verilmektedir.

Tablo: 6**Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön Test – Son Test Puan Ortalamaları ve Standart Sapmaları**

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	Korelasyon	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	13.18	4.21	.217	9.14	0.001
Kontrol	33	19.76	1.35			

Hikayelerin üç farklı öğrenme paketi ile sunulduğu deney grubunun tutum ön test – son test puan ortalamaları arasında olumlu bir farkın gözlenmesi 6. hipotezi desteklemektedir. Öğrenme paketlerinin öğrencilerde olumlu tutum geliştirmesi açısından etkili olduğu görülmektedir.

6. Araştırmanın yedinci hipotezi; Hikâyenin öğrenme paketleriyle işlendiği oturuma katılan deney grubundaki öğrenciler ile hikâyenin geleneksel yöntemle işlendiği oturuma katılan kontrol grubundaki öğrencilerin hikâyelere yönelik tutum puanları arasında deney grubu lehine olumlu bir fark olur şeklinde belirlenmişti. Deney grubunda üç değişik öğrenme paketi, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle üç farklı hikâye işlendikten sonra verilen tutum anketi puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıntılı bilgiler Tablo 7’ de verilmektedir.

Tablo: 7**Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Son Testleri Arasındaki Ortalama ve Standart Sapmalar**

Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Deney	33	19.76	1.35	5.85	0.001
Kontrol	33	16.55	2.83		

İki grubun tutum son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark kaydedilmesi ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin olumlu tutumlarının geliştirilmesinde öğrenme paketlerinin geleneksel yöntemlerden daha etkili olduğunu göstermektedir. Öte yandan deney grubunun standart sapmasının kontrol grubuna göre düşük olması teknolojik yöntemlerin öğrencileri daha homojen duruma getirdiğini göstermektedir.

Bu sonuç Çınar’ın (1993) yaptığı araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Çınar’da danışmanlık öğrenmenin geleneksel yöntemlere göre yüksek okul öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında etkili olduğunu göstermiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER**Sonuç:**

Araştırmanın genel olarak değerlendirmesi yapıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Teyp+saydam, teyp+slayt ve video-film programlarıyla hikâye öğretimi, öğrenci başarısını artırmada geleneksel yöntemlerden daha etkili olduğunu göstermektedir.
2. Hikâye öğretiminde paket programlar öğrencileri başarı ve tutum açısından daha homojen olma yönünde etkilediği görülmektedir.
3. Hikâye öğretiminde paket programların sayısı arttıkça öğrenci başarısının arttığı anlaşılmıştır.
4. Tutumların değiştirilmesinde de öğrenme paketleri ile işlenen dersin geleneksel yöntemle işlenen derse oranla daha etkili olduğu anlaşılmıştır.

5. Geleneksel yöntemle yüksek düzeyden özel hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik hikâye öğretimi de tutumun olumlu yönde değiştirilmesinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Öneriler:

Bu araştırmanın ışığı altında bundan sonraki araştırmalara ışık tutması bakımından aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Türkçe dersinde hikayenin dışında diğer konuların öğretimi için öğrenme paketinin kullanılması,
2. Türkçe dersinin dışında diğer derslerin öğretiminde de konuların öğrenme paketleriyle hazırlanması,
3. Öğrenme paketleriyle hazırlanan hikâyelerin farklı sınıflarda da uygulanması,
4. Değişik öğrenim düzeylerinde olumlu tutum geliştirilmesinde teknolojik yöntemlerin etkisinin araştırılması,
5. Türkçe dersinin dışında diğer ders konularını öğrenme paketleriyle hazırlayarak tutuma olan etkisinin araştırılması,
6. Eğitimde kullanılacak öğretmen yapımı kriter dayalı testlerde açık uçlu soruların ve soru türlerinin çeşitli olmasının yararlı olacağına inanılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akçay, Mehmet. **Biyoloji Dersinde Farklı Öğretim Metotlarının Öğrenci Başarısına Etkisi**. Ankara, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G.Ü. 1990.
- Baykul, Yaşar. **İlkokul 5. Sınıftan Lise ve Dengi Okulların Son Sınıflarına Kadar Matematik ve Fen Derslerine Karşı Tutumda Görülen Değişmeler ve Öğrenci Seçme Sınavında Başarı İle İlişkili Olduğu Düşünülen Bazı Faktörler**. Ankara, ÖSYM Yayınları, 1990-1.
- Bloom, Benjamin S. **İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme**. Çeviren; Durmuş Ali Özçelik, Ankara, M. E. Basımevi, 1979.
- Campbell, Donald. T. Stanly, Julion C. **Experimental and Quasi Experimental Desing For Research**. Chicaga; Rond Mc Mall, 1966.
- Çınar, Hakkı. **Eğitim Yüksek Okulu Tarih Öğretiminde Danışmalı Öğrenmenin Öğrenci Başarısına ve Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumuna Etkisi**. İzmir, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü., 1993.
- Çilenti, Kamuran. **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**. Ankara, Kadioğlu Matbaası, 1988.
- Dülger, İlhan. **Avrupa Topluluğunda Sosyal Geçiş Dönemi Özellikleri ve 21. yy'da Hedef Alınan Toplum**. Ankara, D.P.T. 1987.
- Ergin, Akif. **Öğretim Teknolojisi, İletişim**. Ankara, PEGEM yay. (17),1995
- Hamurcu, Hülya. **Orta Okul 1. Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Öğretiminde Uygulanabilecek Alternatifli Öğretim Yöntemleri**. İzmir, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kağıtçıbaşı, Çiğdem. İnsan ve İnsanlar. (4. Basım), İstanbul, Cem Ofset ve Matbaacılık, 1979.
- Kemp, Jerrold E. **Planning and Producing Audiovisual Materials**. New York, Harper and Row, 1980.
- Kurubacak, Gülsüm. **Tepegöz Saydamları İle Döner Levhanın Öğrenmedeki Etkililiği**. Eskişehir, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1988.
- Norman E. Gronlud. **Stating Objectives for Classroom Instructing**. NewYork, (Second Edition), Macmillan Publishing, 1970.
- Özden, Yüksel. **Eğitimde Dönüşüm: Yeni Değerler ve Oluşumlar**. Ankara, Pegem Yay., 1998
- Rıza. E. Tahir. **Öğretim Elemanlarının Öğretimde Kullanılan Araç-Gereçlere Yönelik Davranış ve Tutumları**. İzmir, Buca Eğitim Fak. Dergisi,1995, (8), 143-174.
- _____ **Eğitim Teknolojisi ve Yaratıcılık**. İstanbul, Marmara Üniversitesi Eğt. Fak. II. Ulusal Eğt. Sempozyumunda Sunulan Bildiri.16 – 25 Eylül 1996.
- _____ **Eğitim Teknolojisi Uygulamaları**. İzmir, Anadolu Mat. 1997
- Soran, Haluk ve Oruç, Meral. **İlköğretim Okulu 2. Kademe Öğrencilerinin Fen Tutumları İle Fen Başarıları Arasındaki İlişki**. **Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu**, D.E.Ü. Yay. (1)., 15-17 Eylül 1994, 21-28.
- Sönmez, Veysel. "Yaratıcı Okul, Öğretmen, Öğrenci". Ataman, Ayşegül (Yayına Hazırlayan) **Yaratıcılık ve Eğitim**, Ankara, Türk Eğitim Derneği, Eğitim Dizisi, 1993, (17), 145-153.
- Toffler, A. **Yeni Güçler Yeni Şoklar**, İstanbul, Altın Kitaplar, 1992.
- Yıldırım, R. **Öğrenmeyi Öğrenmek**, İstanbul, Sistem yay. 1998.